

Asia: VN/14777/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle sairauspäivärahan muutoksia ja sosiaaliturvarahastojen säästöjen kanavoitinta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa sosiaaliturvarahastoihin kohdistuvien säästöjen kanavoinnista?

-

Lausuttavaa sairauspäivärahan laskentakaavan muuttamisesta?

-

Lausuttavaa taloudellisista vaikutuksista?

-

Lausuttavaa työllisyysvaikutuksista?

-

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

-

Lausuttavaa vaikutuksista yrityksiin ja muihin työnantajiin?

-

Lausuttavaa vaikutuksista viranomaisiin?

-

Lausuttavaa muista yhteiskunnallisista vaikutuksista?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Vammaisfoorumi on 28 valtakunnallisen vammaisjärjestön yhteistyöjärjestö, jonka tarkoituksena on YK:n vammaisten ihmisten oikeuksia koskevan sopimuksen mukaisesti edistää vammaisten ihmisten tasa-arvoa ja yhdenvertaisen osallistumisen mahdollisuuksia yhteiskunnassa. Vammaisfoorumi edustaa jäsenjärjestöjensä kautta noin 223 000 vammaista ja pitkäaikaissairasta ihmistä.

Kiitämme lausuntopyynnöstä ja toteamme seuraavaa:

Vammaisfoorumi on huolissaan sosiaaliturvaan kohdistuvista samanaikaisista uudistuksista, joiden yhteisvaikutusten arviointi vaikuttaa puutteelliselta. Vammaisille ja pitkäaikaissairaille ihmisille sairauspäiväraha ja kuntoutusetuudet ovat merkittävä osa toimeentulo ja niillä on myös merkittävä välillinen vaikutus erityisesti osatyökykyisten työelämäosallisuuteen. Sosiaaliturvajärjestelmän tulee taata kaikille yhtäläiset osallistumisen mahdollisuudet ja näiden toteuttamisessa Suomi on sitoutunut noudattamaan YK:n vammaisen henkilöiden oikeuksia koskevaa sopimusta. Vammaisfoorumi kiittää siitä, että esityksessä on arvioitu vammaisiin henkilöihin kohdistuvia vaikutuksia, joiden arvioidaan olevan melko vähäisiä. Vaikutukset yksittäisiin henkilöihin voivat kuitenkin olla huomattavia ja erityisen huolestuttavana Vammaisfoorumi pitää esityksen välillistä vaikutusta motivaatioon osallistua ammatilliseen kuntoutukseen, mikäli kuntoutusrahan taso heikkenee sairauspäivärahan laskentasäännön muutoksen myötä. Huolestuttavaa on myös esitysluonnoksessa esitetty arvio, jonka mukaan heikentynyt sairauspäivärahan korvaustaso voi vaikuttaa siihen, että asiakkaat, joilla työkyvyttömyys on pitkittynyt tai on vaarassa pitkittyä, hakeutuvat jatkossa aiempaa aikaisemmin työkyvyttömyyseläkkeelle.

Kuten esityksen Työllisyysvaikutukset -kappaleessa todetaan, voi sairauspäivärahan laskentasäännön alentamisella olla työllisyysvaikutuksia ja vielä ei ole selvää millaisia nämä vaikutukset ovat. Kelan mukaan on mahdollista, että matalampi sairauspäivärahan korvausaste voi kannustaa työntekijöitä palaamaan töihin liian aikaisin, mikä voi pahimmillaan johtaa työkyvyttömyyden pitkittymiseen. Sairauspoissaolo on tärkeä osa sairauden hoitoa ja auttaa osaltaan toimintakyvyn palautumista sekä estää toimintakyvyn edelleen heikkenemistä. Toisaalta varhainen työhön paluu terveydelle sopivaan työhön usein tukee terveyttä ja toipumista. Erityisen tärkeää oikea-aikainen työhön paluu on osatyökykyisille, jollaisia monet vammaiset henkilöt ovat. Olisi toivottavaa, että työhön paluun oikea-aikaisuutta, ammatillista kuntoutumista ja onnistunutta paluuta pidemmiltä sairauslomilta ohjailevat terveydelliset syyt taloudellisten seikkojen sijaan.

Vammaisfoorumi ry

Veera Florica Rajala

puheenjohtaja

Anni Kyröläinen

pääsihteeri

p. 045 217 4936

anni.kyrolainen@vammaisfoorumi.fi

Ignatius Katri
Vammaisfoorumi ry